

Oulu2026
Euroopan kulttuuri-
pääkaupunki

Heikkilänkankaan päiväkodin Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma

SIVISTYS- JA
KULTTUURIPALVELUT

OULU

Johdantoteksti

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ovat olennainen osa päivähoidon arvopohjaa ja toimintakulttuuria: Yhteisön jäsenet tulevat kohdatuiksi ja kohdelluiksi yhdenvertaisina riippumatta henkilöön liittyvistä tekijöistä. Yhdenvertaisuus ei merkitse samanlaisuutta. Toimintakulttuurin kehittämisen kannalta on tärkeää, että yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskevista asenteista keskustellaan työyhteisössä. Lisäksi tulee pohtia, miten esimerkiksi kieleen, etnisyyteen, katsomukseen, uskontoon, vammaisuuteen, sukupuoleen ja sen moninaisuuteen liittyvät asenteet näkyvät puheissa, eleissä, teoissa ja toimintatavoissa.

Vuorovaikutuksen ja kielenkäytön mallit sekä tavat toimia stereotyyppisten oletusten mukaisesti välittyvät lapsille. Päivähoito on sukupuolisensitiivistä. Henkilöstö tiedostaa omia ennako-odotuksiaan ja rohkaisee lapsia tekemään valintoja ilman sukupuoleen tai muihin henkilöön liittyviin seikkoihin sidottuja stereotyyppisiä rooleja ja ennako-odotuksia. Henkilöstö tunnistaa lasten keskinäisten kohtaamisten eriarvoistavia piirteitä sekä puuttuu niihin hienotunteisesti ja johdonmukaisesti. Myönteisellä ja kannustavalla vuorovaikutuksella tuetaan lapsen oman identiteetin ja itsetunnon kehitystä

Yhdenvertaisuuslain mukaan yhdenvertaisuudella tarkoitetaan sitä, että kaikki ihmiset ovat samanarvoisia riippumatta heidän sukupuolestaan, iästään, etnisestä tai kansallisesta alkuperästään, kansalaisuudestaan, kielestään, uskonnostaan ja vakaumuksestaan, mielipiteestään, vammastaan, terveydentilastaan, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai muusta henkilöön liittyvästä syystä. Oikeudenmukaisessa yhteiskunnassa henkilöön liittyvät tekijät, kuten syntyperä tai ihonväri, eivät saisi vaikuttaa ihmisten mahdollisuuksiin päästä koulutukseen, saada työtä ja erilaisia palveluja - perusoikeudet kuuluvat kaikille.

Tasa-arvo-lain tarkoituksena estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä parantaa naisten asemaa. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä.

Tässä toiminnallisessa tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmassa kuvataan Heikkilänkankaan päiväkodin tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisen nykytilaa sekä asetetaan kehittämiskohteita sekä niille toimenpiteitä.

Nykytilan kartoitus

Kävimme keskustelua tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta tiimeissä sekä varhaiskasvatuksen opettajien yhteisillä SAK-ajoilla.

Lisäksi selvitimme Heikkilänkankaan päiväkodin asiakasperheiden kokemuksia tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumisesta kyselyllä tammikuussa 2024. Kysely jaettiin kaikille perheille ja he vastasivat siihen nimettöminä. Saimme jokaisesta päiväkodin ryhmästä joitakin vastauksia.

Kysyimme vanhemmilta kokevatko, että heidän lapsen yksilölliset tarpeet otetaan huomioon, onko lapselle tarjolla lasten mielenkiinnon kohteiden mukaisia leikkejä ja toimintaa, ja minkälainen toiminta kiinnostaa lasta tällä hetkellä. Kysyimme myös, miten voisimme Heikkilänkankaan päiväkodilla huomioida sukupuolten välistä, katsomuksellista tai kulttuurista tasa-arvoa sekä mitä voisimme kehittää liittyen tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen.

Nykytilan kartoitus, huoltajien ajatuksia

Yleisesti ottaen huoltajien mielestä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus toteutuu hyvin Heikkilänkankaalla. Muutaman huoltajan kommentteissa nousi esiin sukupuolen korostaminen henkilöstön puheessa ja toive sen välttämisestä.

Positiivisia kommentteja huoltajilta: lapset huomioidaan Heikkilänkankaalla sensitiivisesti, heidän tarpeensa huomioidaan yksilöllisesti ja lapsia kohdellaan tasa-arvoisesti.

Kehittämiskohteita: huoltajilla oli toiveita päiväkodin pihan kehittamisestä, eri kulttuurien huomioimisesta ryhmän toiminnan suunnittelussa (erityisesti, jos ryhmässä on lapsia eri kulttuureista), oman työn reflektoinnin tarpeista ja lasten osallisuuden huomioimisesta toiminnan suunnittelussa. Toivetta oli myös, että seurakunnan järjestämille tapahtumille olisi monipuolisempaa vaihtoehtoista toimintaa.

Yksikön kehittämiskohteet

1. Ulkotilojen ja pihojen kehittäminen tasa-arvoisemmiksi ja mielikuvituksellisemmiksi
2. Sukupuolisensitiivinen ote henkilöstön puheessa
3. Seurakunnan järjestämien tapahtumien aikaan järjestettävän vaihtoehtoisen tapahtuman kehittäminen
4. Lasten osallisuuden lisääminen yhteisen toiminnan suunnittelussa

Yksikön kehittämiskohteet ja toimenpiteet 1/2

1. Ulkotilojen ja pihojen kehittäminen tasa-arvoisemmiksi ja mielikuvituksellisemmiksi:

Selvitetään mahdollisuuksia lisätä Ponien pihaan vihreyttä ja hiekkalaatikoille katos. Sovitaan päiväkodilla pihatiimi, jonka jäsenet vievät pihan asioita eteenpäin. Pyydetään tarvittaessa perheiltä lahjoituksia esim. kukkalaatikoita varten. Pihatiimi voisi kehittää myös pihapedagogiikkaa.

2. Sukupuolisensitiivinen ote henkilöstön puheessa:

Pyritään siirtymään tytöt/pojat jaottelusta puheissa muihin vaihtoehtoihin, kuten esim. lapset tai puhutellaan lapsia heidän nimillään. Käytetään puheessa muita vaihtoehtoja, kuten esim. lapset, muruset, ystävät (tai muut hellittelynimet). Kiinnitetään huomiota myös lasten puheessa nouseviin tytöt/pojat-asetelmiin. Tarjotaan kaikkia leikkejä tasapuolisesti sukupuolesta riippumatta. Tartutaan lasten puheissa esiintyviin sukupuolittaviin jaotteluihin ja keskustellaan niistä lasten kanssa.

Yksikön kehittämiskohteet ja toimenpiteet 2/2

3. Seurakunnan järjestämien tapahtumien aikaan järjestettävät vaihtoehtoiset tapahtumat:

Kirkkopolun vaihtoehtoinen toiminta on luontopolku päiväkodin läheisyydessä. Jouluhartauden vaihtoehtoinen toiminta on jouluinen laulu-/satuhetki ja pääsiäishartauden vaihtoehtoinen toiminta on pääsiäisnäytelmä (pöytäteatteri, näytelmä tms.). Joka tapahtumalle sovitaan vastuhenkilöt ja ryhmä, joka suunnittelee kunkin toiminnan. Joka tapahtumalle sovitaan vastuhenkilöt ja ryhmä, joka suunnittelee kunkin toiminnan.

4. Lasten osallisuuden lisääminen yhteisen toiminnan suunnittelussa:

Järjestetään vuosittain tapahtuma/ tapahtumia, joissa lapset suunnittelevat toiminnan. Syyskaudella yksi tapahtuma ja kevätkaudella yksi (esim. lauluhetki, näytelmä, ulkotapahtuma, liikuntatapahtuma tms.)

Arviointi

- Arvioimme tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista päiväkodin toimintasuunnitelman päivittämisen ja arvioinnin yhteydessä.
- Lisäksi tiimipalaverissa ja SAK-palaverissa käymme keskustelua tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta henkilökunnan kesken.
- Huoltajien kanssa käydään keskustelua aiheesta varhaiskasvatussuunnitelmien yhteydessä.
- Lapsilta pyydämme palautetta ikätasoon sopivalla tavalla. Esim. haastattelemalla, hymynaamoilla tai peukkua näyttämällä.
- Huoltajille järjestetään säännöllisesti kysely, jossa kartoitetaan tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista päiväkodillamme.

Materiaalit

- [Toiminnallinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuus \(OuKa/Akkuna\)](#)
- [Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu oppilaitoksissa \(OPH\)](#)
- [Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta](#)
- [Yhdenvertaisuuslaki](#)
- [Tasa-arvokompassi esiopetukseen ja varhaiskasvatukseen](#)
- [Tasa-arvokompassi perusopetukseen](#)
- [Tasa-arvo toimintakulttuurin keskiöön materiaalipankki](#)
- [Koulu vailla vertaa –opas yhdenvertaisuussuunnitteluun](#)
- [Toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelu perusopetuksessa ja päiväkodissa/Oulun yliopiston julkaisu](#)
- [KARVIN selvitys Tasa-arvo teoiksi ja todeksi](#)
- Nykytilan kartoitusta varten tutustu: [Unicefin kysely nuorille](#)
- [Yhdenvertaisuus ja tasa-arvo Oulun kaupungin toiminnassa](#) (Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2019-2021)